

INFORMACJA

dot.: uroczystości kościelnych z okazji 60 rocznicy odzyskania niepodległości Polski oraz prób ich wykorzystania przez elementy antysocjalistyczne

1. W dniach 11-12. XI. 1978 r. odbywały się w kościołach na terenie kraju uroczystości i imprezy z okazji 60 rocznicy odzyskania niepodległości Polski. W trakcie uroczystości wystąpiło publicznie 38 biskupów, którzy wygłosili 75 przemówień. Głównym tematem wystąpień biskupów była rola Kościoła w kształtowaniu postaw patriotyczno-religijnych Polaków na przestrzeni 1000-letniej historii państwowości polskiej. Większość biskupów, oceniając pozytywnie rozwój i pozycję PRL w świecie wskazywała, iż poważne zasługi w tym względzie ma Kościół katolicki. Biskupi akcentowali również, iż warunkiem pomyślnego rozwoju kraju jest nasycenie życia rodzinnego i publicznego wartościami chrześcijańskimi.

Politycznie negatywne akcenty zawierało tylko przemówienie ordynariusza przemyskiego - bpa I. Tokarczuka. Przemawiając w katedrze przemyskiej /w dniach 11-12 bm. wygłosił 4 kazania/ do około 800 osób, próbował wykazać, że Polska nie posiada pełnej suwerenności, gdyż jest ograniczana w swych inicjatywach politycznych, społecznych i gospodarczych przez Związek Radziecki.

Wielu księży, w nawiązaniu do listu Episkopatu, wydanego z okazji 60 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, czytanego w kościołach w dniach 11-12 bm., pozytywnie oceniało sytuację Kościoła. Księża apelowali o modlitwy "za rządzącym krajem, aby mieli na względzie dobro narodu polskiego".

W dniu 12. XI. br. w kościołach na terenie kraju odprawiano nabożeństwa z okazji święta Stanisława Kostki, patrona katolickiej młodzieży polskiej. W kazaniach zwracano uwagę na poszanowanie wiary i Kościoła, mienia społecznego oraz pełnego zaangażowania w życiu religijnym i społecznym.

2. Zapowiedź obchodów 60 rocznicy odzyskania niepodległości zaktywizowała działalność środowisk KIK i "Znak". W poszczególnych klubach na terenie kraju odbyły się uroczyste zebrania z udziałem osób znanych ze swych powiązań z elementami antysocjalistycznymi:
  - 2.1. w Toruniu, podczas okolicznościowej wieczornicy w siedzibie KIK i w kościele jezuitów, z udziałem ok. 50 osób, wystąpili: duszpasterz akademicki - ks. Wołoszyn oraz ks. Hauke-Ligocki, uczestnik głodówki w kościele św. Marcina w Warszawie. Ks. Wołoszyn domagał się pełnej wolności działania dla Kościoła i katolików w Polsce. Ks. Hauke-Ligocki, w referacie "Religijny wymiar patriotyzmu" stwierdził, że Związek Radziecki wpływa na ograniczanie swobód obywatelskich w Polsce. Jego zdaniem "nie wolno narodowi zamykać ust, narzucać mu siłą obcych poglądów, nawet gdyby były najśluszniejsze, gdyż takie praktyki w Ojczyźnie stanowią obelgę dla narodu; nie wolno dopuszczać do dyskryminowania części obywateli". W dyskusji omawiano działania władz w zakresie "wykorzystania symboli kultury narodowej w narzucaniu socjalistycznych idei społeczeństwu";
  - 2.2. we Wrocławiu, w spotkaniu zorganizowanym w siedzibie KIK, z udziałem ok. 150 osób, uczestniczył bp Urban oraz St. Stomma, który wygłosił prelekcję pt. "Geneza 11 listopada 1918 r.". Gloryfikował osobę J. Piłsudskiego i działalność Legionów;
  - 2.3. w Poznaniu, podczas akademii w siedzibie KIK z udziałem ok. 40 osób, wystąpił prezes klubu - J. Ozdowski. Ekspo-

nował osiągnięcia Polski międzywojennej, do których - jego zdaniem - przyczynił się Kościół.

3. Ponadto odnotowano fakty spotkań przedstawicieli ugrupowań anty-socjalistycznych z grupami młodzieży akademickiej:

- 3.1. w Szczecinie, działacz TKN - K. Wójcicki, redaktor "Więzi", spotkał się z 50-osobową grupą studentów. Interesował się działalnością SKS. Zwrócił się z prośbą, by studenci Szczecina pomogli Michnikowi w opracowaniu "nowej historii Polski";
- 3.2. w Gdańsku, B. Cywiński spotkał się z ok. 250-osobową grupą młodzieży. Mówił na temat zasług Kościoła dla rozwoju Polski;
- 3.3. w Lublinie na KUL odbyła się wieczornica z udziałem ok. 200 studentów. Wśród aktywistów KSS-KOR i ROPCzIO rozpoznano: Kupskiego, Nastulę i Smolińskiego. J. Paszkiewicz - student IV roku historii KUL, cytując Piłsudskiego, Daszyńskiego i Lenina kwestionował twierdzenie współczesnych historyków, że Polska odzyskała niepodległość tylko dzięki Rewolucji Październikowej. Po wieczornicy, ok. 40 osób udało się na cmentarz przy ul. Lipowej, gdzie pod pomnikiem legionistów złożono kwiaty;
- 3.4. w Lublinie, podczas nabożeństwa w kościele dominikanów, ks. Wiśniewski - duszpasterz akademicki stwierdził, że w dzisiejszych czasach pojęcia wolności, równości, niezależności i demokracji uległy deprecjacji;
- 3.5. w Krakowie, podczas nabożeństwa w kościele św. Wojciecha, z udziałem aktywistów SKS, odprawiano modły za działaczy i sympatyków SKS, aby "uniknęli prześladowań i doczekali lepszych czasów";

- 3.6. w Łodzi, działacz KSS-KOR - M. Rayzacher spotkał się z 50-osobową grupą, głównie młodzieży. Odtwarzano nagrania przemówień Piłsudskiego, Daszyńskiego, Dmowskiego. Wśród uczestników rozprawiano kasetę z przemówieniami J. Piłsudskiego.
4. Odnotowano również aktywizację środowisk legionowo-akowskich w zakresie upamiętniania czynów zbrojnych przez wmurowywanie w kościołach na terenie kraju tablic pamiątkowych, m.in.:
- 4.1. w kościele św. Jacka w Warszawie wmurowano tablicę ku czci dowódców AK: Grota-Roweckiego, Okulickiego i Tokarzewskiego;
- 4.2. w kościele św. Aleksandra w Warszawie wmurowano tablicę ku czci J. Piłsudskiego /wykonana w 1975 r. z zamiarem wmurowania w katedrze warszawskiej/;
- 4.3. w kościele w Poznaniu odsłonięto tablicę ku czci żołnierzy 106 Dywizji Piechoty AK Ziemi Miechowskiej i batalionu szturmowego "Suszarnia";
- 4.4. w katedrze włocławskiej, bp Lewandowski odsłonił tablicę ku czci żołnierzy 14 Pułku Piechoty, poległych w latach II wojny światowej;
- 4.5. w kościele w Łaskarzewie, woj. siedleckie, odsłonięto tablicę ku czci poległych mieszkańców tej wsi w walkach z hitlerowcami;
- 4.6. w kościele św. Anny w Krakowie wmurowano tablicę poświęconą żołnierzom 5 Dywizji Piechoty, poległym w latach 1918-1945;

- 4.7. w kościele w Bełżycach, woj. lubelskie, odsłonięto tablicę ku czci żołnierzy specjalnego oddziału "Szarugi" okręgu AK Lublin.

DYREKTOR

gen. bryg. K. STRASZEWSKI

jcz/bk/01522